

Avaruusasian neuvottelukunnan kokous

1/4

Aika: tiistaina 8.9.20 klo 9-11
Paikka: ESA BIC, Aalto yliopisto, A Grid, Otakaari 5, Espoo
Paikalla Lundström Ilona, työ- ja elinkeinoministeriö
Ahonen Paavo-Petri, opetus- ja kulttuuriministeriö
Jääskeläinen Taina, ulkoministeriö
Kanto Kimmo, Business Finland
Knape Kai, puolustusministeriö
Liukkonen Jussi, Reaktor Oy
Lähteenoja Pentti, maa- ja metsätalousministeriö – tilalla Mari Laakso
Palmroth Minna, Helsingin yliopisto
Skypellä
Antikainen Päivi, liikenne- ja viestintäministeriö
Kaurola Jussi, Ilmatieteen laitos
Linko Susan, Suomen akatemia
Suni Tanja, ympäristöministeriö
Sylvius Veera, Space Systems Finland Oy
Poissa
Koivukoski Janne, sisäministeriö

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9 ja toivotti jäsenet tervetulleiksi hybridikokoukseen. Kahdeksan jäsentä ja yksi sijainen olivat paikan päällä, neljä skype-yhteyden päässä.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin. Valmis muistio tallennetaan Hankeikkunaan ja on julkinen.

3. Päätösasiat

3.1 Ulkoministeriön selvitykset siviilisatelliittien kaukokartoitustoiminnan valvonnasta

Teemu Sepponen (UM vientivalvonta) ja Aleksi Pursiainen (Solid Plan Consulting) esittelivät UM:n teettämää selvitystä kaukokartoitustoiminnan valvonnasta. Selvityksen taustalla ovat satelliittitoiminnan kaupalliset mahdollisuudet ja lisääntyvä kaupallinen toiminta, jonka seurauksena voi olla riski epätoivottujen kohteiden kuvaamisesta tai datan jakamisesta epätoivotuille vastaanottajille. Tällä hetkellä kaukokartoitusdatan jakamista ja käyttöä voidaan valvoa lähinnä avaruustoimintaluvan ja vientivalvontaprosessin kautta, mutta selvityksen kautta haluttiin selvittää tarvetta erityissääntelylle tai muille ohjaus- ja valvontakeinoille. Selvityksessä tarkasteltiin tiettyjen vertailumaiden sääntelyä ja käytäntöä. Vertailumaat olivat valinneet erilaisia sääntely- ja valvontamenettelyjä erityislain, vientivalvonnan tai avaruustoimintalain nojalla tai ohjeistuksen ja vuoropuhelun kautta. Selvityksestä toteutettiin lausuntokierros kesällä 2019. Lausunnonantajat näkivät tarpeen valvonnalle, mutta useat korostivat tarpeelliseksi varmistaa, ettei aseteta turhia rajoituksia liiketoiminnalle.

Esitystä seuranneessa keskustelussa pidettiin tehtyä selvitystyötä ja jatkotyötä tärkeänä. Ennustettavaa sääntelyä pidettiin tarpeellisenä liiketoiminnan edistämiseksi, mutta myös tiedeyhteisölle säännösten tulee olla selvät. Erityishuolena nähtiin kriittisen infrastruktuurin suojaaminen. Todettiin myös, että valvonnan kannalta kuvien resoluutio ei ole ainoa ratkaiseva asia. On ratkaistava, valvotaanko käyttöä vai raakadatan tuottamista. Lisäksi pohdittiin, tarvitaanko vielä jaostokäsittelyä, kun laaja lausuntokierros on jo käyty. Säädösvalmistelu on joka tapauksessa tehtävä virkatyönä.

Neuvottelukunta päätti lähettää selvityksen kaukokartoitusjaoston käsiteltäväksi, tarvittaessa yhteistyössä turvallisuus- ja liiketoimintajaostojen kanssa.

3.2 Avaruusasioiden koordinoitu valmistelu – esitys valmistelujaostojen kokoonpanoiksi

Neuvottelukunnan toukokuussa päättämiin valmistelujaostoihin oli pyydetty ja saatu organisaatioiden nimitykset jäseniksi. Sihteeristö vastaa puheenjohtajuuksista. Jaostojen kokoonpanoja voidaan täydentää tarvittaessa ja tarvittaessa voidaan kutsua myös asiantuntijoita.

Keskustelussa todettiin, että jaostoissa on määriteltävä, onko tarpeen käsitellä turvaluokiteltua tietoa sekä selvitettävä jäsenten turvaluokitukset.

Neuvottelukunta asetti esitetyt jaostojen kokoonpanot: navigaatio-, kaukokartoitus-, turvallisuus-, tilannekuva-, tiede ja tutkimus- sekä liiketoimintajaostot.

4. Keskusteluasiat

4.1 5G Roadmapin valmistelu (ESA, BF, Traficom, VTT)

ESA, BF, Traficom ja VTT ovat laatimassa yhteistä tiekarttaa Suomen 5G-osaamisen edistämiseksi. Tiekartta hyödyttäisi Suomen osallistumista ESA:n telekommunikaatio-ohjelmaan ja sillä on yhteys myös 5G-ekosysteemin kehittämiseen ja Business Finlandin ohjelmiin. Teeman edistämisestä keskustellaan myös EU:n GNSS-viraston kGSA:n kanssa.

Keskustelussa teemaa pidettiin tärkeänä. Esiin nousi erityiskysymyksenä ESA:n IPR-säännökset, joilla voi osin rajoittava vaikutus suomalaisten organisaatioiden kiinnostukseen ESA-hankkeisiin erityisesti tässä teemassa.

4.2 ESA-Suomi teollisuuspoliittinen työryhmä

Suomen ja Euroopan avaruusjärjestön yhteinen teollisuuspoliittinen työryhmä (Industrial Policy Task Force IPTF) perustettiin alkuvuodesta 2018. Työryhmän tavoitteena on ollut löytää keinoja edistää Suomen avaruussektorin uudistumista ja suomalaisten yritysten ja tutkimusorganisaatioiden osallistumista ESA:n ohjelmiin. Useita uusia suomalaisia hankeosallistumisia on saatu aikaan mm. suosituimmuuslausekkeiden ja suoraneuvottelujen avulla. Myös Suomen maapalautetilanne on saavuttanut tavoitetason, ollen 1.04% kesäkuun 2020 lopussa. Positiivinen tilanne nyt ei kuitenkaan riitä vaan on tunnistettava kestävä kasvun alat.

Keskustelussa tehtyjä toimia pidettiin tärkeinä. Erityisesti yritysten ja tutkimusyhteisön yhteistyö tärkeää.

5. Tiedoksi

5.1 EU:n GNSS-viraston, ESA:n ja EUMETSAT:n pääjohtajavalinnat

EU:n GNSS-viraston pääjohtajan valinta on viraston hallintokomiteassa 15.9. ESA:n pääjohtajan valintaprosessi meneillään, päätös tehdään ESA:n neuvostossa joulukuussa. EU-METSAT:n pääjohtajaksi valittu brittiläinen Philip Evans.

6. Muut asiat

Liittyen edellisessä kokouksessa käsiteltyyn avaruuden tilannekuvakeskuksen valmisteluun Suomi aloittaa alustavat keskustelut komission kanssa osallistumisesta EU:n SSA-ohjelmaan. Varsinaiset neuvottelut ja sitoutuminen vuonna 2021 EU:n avaruushjelman käynnistyttyä.

7. Seuraava kokous

Marraskuun puolivälissä/lopussa (mahdollisesti ennen EU-ESA Space Councilia joka 20.11)

Liitteet

080920 Asiakohta 2 260520 ANK kokousmuistio.doc
080920 Asiakohta 3.1 UM dataselvitys ANK lähete.pdf
080920 Asiakohta 3.1 UM dataselvitys lausuntoyhteen veto.pdf
080920 Asiakohta 3.1 UM dataselvitys ESITYS.pdf
080920 Asiakohta 3.1 UM muistio selvityksen jälkeen.pdf
080920 Asiakohta 3.2 jaostojen kokoonpanot.pdf
080920 Asiakohta 4.1 Joint ESA Finland 5 G Roadmap.pdf
080920 Asiakohta 4.2 ESA:n teollisuuspoliittinen työryhmä.pdf
080920 Asiakohta 5.1 pääjohtajavalinnat.pdf